

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 16 maja 2024 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 45 TFUE – Swobodny przepływ pracowników –
Równość traktowania – Przywileje socjalne – Rozporządzenie (UE) 492/2011 – Artykuł 7
ust. 2 – Dodatek rodzinny – Pracownik sprawujący pieczę nad dzieckiem umieszczonym u niego
na mocy orzeczenia sądowego – Pracownik będący rezydentem i pracownik niebędący
rezydentem – Odmienne traktowanie – Brak uzasadnienia

W sprawie C-27/23 [Hocinx]ⁱ

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Cour de cassation (sąd kasacyjny, Luksemburg) postanowieniem
z dnia 19 stycznia 2023 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 23 stycznia 2023 r.,
w postępowaniu:

FV

przeciwko

Caisse pour l’avenir des enfants,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: K. Jürimäe, prezes izby, K. Lenaerts, prezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego
trzeciej izby, N. Piçarra, N. Jääskinen (sprawozdawca) i M. Gavalec, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu FV – J.-M. Bauler, avocat,
- w imieniu Caisse pour l’avenir des enfants – A. Rodesch i B. Rodesch, avocats,

* Język postępowania: francuski.

ⁱ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

– w imieniu Komisji Europejskiej – F. Clotuche-Duvieusart i B.-R. Killmann, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 25 stycznia 2024 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy art. 45 TFUE, art. 7 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii (Dz.U. 2011, L 141, s. 1), art. 67 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. 2004, L 166, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2004, L 200, s. 1) oraz art. 60 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. 2009, L 284, s. 1).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu między FV, pracownikiem przygranicznym a Caisse pour l'avenir des enfants (kasą ds. przyszłości dzieci, Luksemburg, zwaną dalej „CAE”) dotyczącego odmowy tej ostatniej przyznania dodatku rodzinnego dziecku umieszczonemu w gospodarstwie domowym FV na mocy orzeczenia sądowego.

Ramy prawne

Prawo Unii

Rozporządzenie 2019/1111

- 3 Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. d) rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (Dz.U. 2019, L 178, s. 1) rozporządzenie to ma zastosowanie do „umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczej lub w opiece zastępczej”.
- 4 Zgodnie z art. 30 ust. 1 rozporządzenia 2019/1111:

„Orzeczenie wydane w jednym państwie członkowskim jest uznawane w innych państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania”.

Rozporządzenie nr 492/2011

- 5 Artykuł 7 rozporządzenia nr 492/2011 stanowi:

„1. Pracownik będący obywatelem państwa członkowskiego nie może być, na terytorium innego państwa członkowskiego, traktowany – ze względu na swą przynależność państwową – odmiennie

niż pracownicy krajowi pod względem warunków zatrudnienia i pracy, w szczególności warunków wynagrodzenia, zwolnienia oraz, w przypadku utraty pracy, powrotu do pracy lub ponownego zatrudnienia.

2. Pracownik taki korzysta z takich samych przywilejów socjalnych i podatkowych jak pracownicy krajowi.

[...]”.

Rozporządzenie nr 883/2004

6 Motyw 8 rozporządzenia nr 883/2004 brzmi następująco:

„Ogólna zasada równego traktowania ma szczególne znaczenie dla pracowników, którzy nie mają miejsca zamieszkania w państwie członkowskim ich zatrudnienia, włącznie z pracownikami przygranicznymi”.

7 Artykuł 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia:

[...]

f) określenie »pracownik przygraniczny« oznacza każdą osobą wykonującą pracę najemną lub na własny rachunek w państwie członkowskim, która zamieszkuje na terytorium innego państwa członkowskiego, gdzie co do zasady powraca każdego dnia lub co najmniej raz w tygodniu;

[...]

z) określenie »świadczenie rodzinne« oznacza wszelkie świadczenia rzeczowe lub pieniężne, które mają odpowiadać wydatkom rodziny, z wyłączeniem zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych oraz specjalnych świadczeń porodowych i świadczeń adopcyjnych wspomnianych w załączniku I”.

8 Artykuł 2 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie stosuje się do obywateli państwa członkowskiego, bezpaństwowców i uchodźców mieszkających w państwie członkowskim, którzy podlegają lub podlegali ustawodawstwu jednego lub kilku państw członkowskich, oraz do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu”.

9 Zgodnie z art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia:

„Niniejsze rozporządzenie stosuje się do całego ustawodawstwa odnoszącego się do następujących działów zabezpieczenia społecznego:

[...]

j) świadczeń rodzinnych”.

- 10 Artykuł 4 rozporządzenia nr 883/2004, zatytułowany „Zasada równego traktowania”, przewiduje:
„O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, korzystają z tych samych świadczeń i podlegają tym samym obowiązkom na mocy ustawodawstwa każdego państwa członkowskiego co jego obywatele”.

Dyrektywa 2004/38

- 11 Artykuł 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. 2004, L 158, s. 77; sprostowania: Dz.U. 2004, L 229, s. 35; Dz.U. 2005, L 197, s. 34) brzmi następująco:

„Do celów niniejszej dyrektywy:

- 1) »obywatel Unii« oznacza każdą osobę mającą obywatelstwo państwa członkowskiego;
- 2) »członek rodziny« oznacza:
 - a) współmałżonka;
 - b) partnera, z którym obywatel Unii zawarł zarejestrowany związek partnerski, na podstawie ustawodawstwa danego państwa członkowskiego, jeżeli ustawodawstwo przyjmującego państwa członkowskiego uznaje równoważność między zarejestrowanym związkiem partnerskim a małżeństwem, oraz zgodnie z warunkami ustanowionymi w odpowiednim ustawodawstwie przyjmującego państwa członkowskiego;
 - c) bezpośrednich zstępnych, którzy nie ukończyli dwudziestego pierwszego roku życia lub pozostają na utrzymaniu, oraz tych [bezpośrednich zstępnych] współmałżonka lub partnera, jak zdefiniowano w lit. b);
 - d) bezpośrednich wstępnych pozostających na utrzymaniu oraz tych [bezpośrednich wstępnych] współmałżonka lub partnera, jak zdefiniowano w lit. b)”.

[...]”.

Prawo luksemburskie

- 12 Właściwymi przepisami prawa luksemburskiego w niniejszej sprawie są przepisy art. 269 i 270 code de la sécurité sociale (kodeksu zabezpieczenia społecznego), w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 sierpnia 2016 r., dnia wejścia w życie loi du 23 juillet 2016, portant modification du code de la sécurité sociale, de la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l’impôt sur le revenu, et abrogeant la loi modifiée du 21 décembre 2007 concernant le boni pour enfant (ustawy z dnia 23 lipca 2016 r. o zmianie kodeksu zabezpieczenia społecznego i znowelizowanej ustawy z dnia 4 grudnia 1967 r. w sprawie podatku dochodowego oraz uchylającej znowelizowaną ustawę z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie dodatku na dziecko) (*Mémorial* A 2016, s. 2348, zwany dalej „kodeksem”).

13 Artykuł 269 ust. 1 kodeksu, zatytułowany „Warunki przyznania”, stanowi:

„Wprowadza się dodatek służący zabezpieczeniu przyszłości dzieci, zwany dalej »dodatkiem rodzinnym«.

Prawo do dodatku rodzinnego przysługuje na:

- a) każde dziecko, które faktycznie i w sposób ciągły przebywa w Luksemburgu oraz posiada tam prawne miejsce zamieszkania;
- b) zdefiniowanych w art. 270 członków rodziny każdej osoby podlegającej ustawodawstwu luksemburskiemu i objętej zakresem stosowania rozporządzeń europejskich lub innej umowy dwu- lub wielostronnej zawartej przez Luksemburg w obszarze zabezpieczenia społecznego i przewidującej wypłatę dodatków rodzinnych stosownie do ustawodawstwa państwa miejsca zatrudnienia. Członkowie rodziny powinni zamieszkiwać w państwie określonym we wspomnianych rozporządzeniach lub umowach”.

14 Artykuł 270 tego kodeksu stanowi:

„Do celów stosowania art. 269 ust. 1 lit. b) członkami rodziny danej osoby, na rzecz których przysługuje prawo do dodatku rodzinnego, są dzieci pochodzące z małżeństwa, dzieci pozamałżeńskie oraz dzieci adoptowane przez tę osobę”.

15 Artykuł 273 ust. 4 wspomnianego kodeksu stanowi w odniesieniu do dzieci będących rezydentami:

„W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na mocy orzeczenia sądowego dodatek rodzinny wypłaca się osobie fizycznej lub prawnej, która sprawuje pieczę nad dzieckiem i u której dziecko ma prawne miejsce zamieszkania oraz faktyczne i stałe miejsce pobytu”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

16 FV, który pracuje w Luksemburgu i zamieszkuje w Belgii, posiada status pracownika przygranicznego i tym samym podlega luksemburskiemu systemowi dodatków rodzinnych. Z dniem 26 grudnia 2005 r. dziecko FW zostało umieszczone w gospodarstwie domowym FV na mocy wydanego przez sąd belgijski orzeczenia.

17 Decyzją z dnia 7 lutego 2017 r. comité directeur (komitet zarządzający) CAE cofnął FV z mocą wsteczną od dnia 1 sierpnia 2016 r. prawo do dodatków rodzinnych otrzymywanych na dziecko FW ze względu na to, że dziecko to, które nie ma więzi filiacyjnej z FV, nie posiada statusu „członka rodziny” w rozumieniu art. 270 kodeksu.

18 Conseil arbitral de la sécurité sociale (rada arbitrażowa ds. zabezpieczenia społecznego, Luksemburg) zmieniła tę decyzję i przekazała sprawę CAE do ponownego rozpatrzenia.

19 W dniu 27 stycznia 2022 r. conseil supérieur de la sécurité sociale (wysoka rada ds. zabezpieczenia społecznego, Luksemburg) utrzymała jednak w mocy decyzję CAE z dnia 7 lutego 2017 r. w drodze zmiany orzeczenia wydanego w niższej instancji. FV wniósł skargę kasacyjną do Cour de cassation (sądu kasacyjnego, Luksemburg), który jest sądem odsyłającym.

- 20 Sąd ten wyjaśnia, że zgodnie z mającym zastosowanie ustawodawstwem krajowym dziecko będące rezydentem ma bezpośrednie prawo do wypłaty świadczeń rodzinnych. Natomiast w przypadku dzieci niebędących rezydentami takie prawo jest przewidziane jedynie jako prawo wtórne dla „członków rodziny” pracownika przygranicznego, która to definicja nie obejmuje dzieci umieszczonych w gospodarstwie domowym takiego pracownika na mocy orzeczenia sądowego.
- 21 Powołując się na wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., *Caisse pour l’avenir des enfants* (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego) (C-802/18, EU:C:2020:269), wspomniany sąd zastanawia się, czy to odmienne traktowanie jest zgodne z prawem Unii. Z wyroku tego wynika bowiem, że poprzez wyrażenie „dziecko pracownika przygranicznego”, które może pośrednio korzystać z przywilejów socjalnych, należy rozumieć również dziecko mające więź pokrewieństwa z małżonkiem lub zarejestrowanym partnerem odnośnego pracownika, w sytuacji gdy ten ostatni uczestniczy w utrzymaniu tego dziecka.
- 22 W tych okolicznościach Cour de cassation (sąd kasacyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy zasada równego traktowania gwarantowana [w art.] 45 TFUE i [w art.] 7 ust. 2 rozporządzenia [nr 492/2011] oraz [art. 67 rozporządzenia nr 883/2004] i [art. 60 rozporządzenia nr 987/2009] stoją na przeszkodzie przepisom państwa członkowskiego, zgodnie z którymi pracownicy przygraniczni nie mogą pobierać dodatku rodzinnego związanego z wykonywaniem przez nich pracy najemnej w tym państwie członkowskim na dzieci umieszczone u nich na mocy orzeczenia sądowego, podczas gdy wszystkie dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na mocy orzeczenia sądowego i zamieszkałe w rzeczonym państwie członkowskim są uprawnione do otrzymywania tego dodatku wypłacanego osobie fizycznej lub prawnej, która sprawuje pieczę nad dzieckiem i u której dziecko ma prawne miejsce zamieszkania oraz faktyczne i stałe miejsce pobytu? Czy na odpowiedź na postawione pytanie może mieć wpływ fakt, że pracownik przygraniczny uczestniczy w utrzymaniu tego dziecka?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 23 Poprzez swoje jedyne pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 45 TFUE i art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie ustawodawstwu państwa członkowskiego, zgodnie z którym pracownik niebędący rezydentem nie może pobierać dodatku rodzinnego związanego z wykonywaniem przez niego pracy najemnej w tym państwie członkowskim na dziecko umieszczone u niego na mocy orzeczenia sądowego i nad którym sprawuje on pieczę, podczas gdy dziecko umieszczone w pieczy zastępczej na mocy orzeczenia sądowego i zamieszkałe w rzeczonym państwie członkowskim jest uprawnione do otrzymywania tego dodatku wypłacanego osobie fizycznej lub prawnej, która sprawuje pieczę nad tym dzieckiem, a także do ustalenia, czy okoliczność, że pracownik niebędący rezydentem uczestniczy w utrzymaniu dziecka umieszczonego w jego pieczy, ma wpływ na odpowiedź na to pytanie.
- 24 Na wstępie należy zauważyć, że niniejsza sprawa dotyczy wyłącznie kwestii, czy państwo członkowskie może stosować zróżnicowane warunki przyznawania w odniesieniu do pracownika będącego rezydentem i pracownika niebędącego rezydentem w kwestii przyznania zasiłku takiego jak dodatek rodzinny będący przedmiotem postępowania głównego.

- 25 W tych okolicznościach pytania prejudycjalnego nie można rozpatrywać w świetle art. 67 rozporządzenia nr 883/2004 i art. 60 rozporządzenia nr 987/2009, ponieważ przepisy te nie dotyczą sytuacji samego pracownika, lecz sytuacji członków jego rodziny zamieszkujących w innym państwie członkowskim.
- 26 Uściśliwszy powyższe, należy przede wszystkim zauważyć, że co się tyczy art. 45 ust. 2 TFUE, postanowienie to stanowi, iż swobodny przepływ pracowników oznacza zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy. Artykuł 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 stanowi z kolei, w specyficznej dziedzinie przyznawania przywilejów socjalnych, szczególny wyraz ustanowionej w ten sposób zasady równego traktowania, ponieważ przepis ten uściśla, że pracownik będący obywatelem państwa członkowskiego korzysta na terytorium innych państw członkowskich, których nie jest obywatelem, z takich samych przywilejów socjalnych i podatkowych jak pracownicy krajowi (zob. podobnie wyroki: z dnia 6 października 2020 r., Jobcenter Krefeld, C-181/19, EU:C:2020:794, pkt 44, 78; z dnia 21 grudnia 2023 r., Chief Appeals Officer i in., C-488/21, EU:C:2023:1013, pkt 49).
- 27 Następnie Trybunał miał już okazję orzec, po pierwsze, że ponieważ dodatek rodzinny rozpatrywany w postępowaniu głównym jest powiązany z wykonywaniem przez pracownika przygranicznego pracy najemnej, stanowi on przywilej socjalny w rozumieniu art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011. Po drugie, dodatek taki stanowi świadczenie z zakresu zabezpieczenia społecznego, należące do świadczeń rodzinnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. j) rozporządzenia nr 883/2004 [zob. podobnie wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l'avenir des enfants (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego), C-802/18, EU:C:2020:269, pkt 31, 40].
- 28 Trybunał zaś wielokrotnie orzekał, że zasada równego traktowania ustanowiona w art. 45 ust. 2 TFUE i w art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 zakazuje nie tylko dyskryminacji bezpośredniej ze względu na przynależność państwową, lecz również wszelkich pośrednich form dyskryminacji, które przez zastosowanie innych kryteriów rozróżnienia prowadzą w rzeczywistości do takiego samego rezultatu [wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l'avenir des enfants (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego), C-802/18, EU:C:2020:269, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 29 W odniesieniu do tej zasady, na której opiera się swobodny przepływ pracowników, Trybunał orzekł już, że w szczególności w celu jak najlepszego zagwarantowania równego traktowania wszystkich osób pracujących na terytorium państwa członkowskiego, zgodnie z art. 4 rozporządzenia nr 883/2004 w związku z motywem 8 tego rozporządzenia, osoba wykonująca, między innymi, pracę najemną w państwie członkowskim podlega co do zasady ustawodawstwu tego państwa członkowskiego i zgodnie z tym artykułem powinna korzystać w nim z tych samych świadczeń co obywatele tego państwa [zob. podobnie wyrok z dnia 16 czerwca 2022 r., Komisja/Austria (Indeksacja świadczeń rodzinnych), C-328/20, EU:C:2022:468, pkt 108 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 30 Tymczasem, jak przypomniano w pkt 26 niniejszego wyroku, art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 wyraża tę samą zasadę równego traktowania, przewidując, że pracownik z innego państwa członkowskiego korzysta z takich samych przywilejów socjalnych jak pracownicy będący rezydentami.

- 31 Ponieważ pracownicy przygraniczni przyczyniają się do finansowania polityki społecznej przyjmującego państwa członkowskiego w związku z podatkami i składkami socjalnymi płaconymi w tym państwie z tytułu wykonywanej w nim pracy najemnej, powinni oni mieć możliwość korzystania ze świadczeń rodzinnych oraz przywilejów socjalnych i podatkowych na takich samych warunkach jak pracownicy krajowi [zob. podobnie wyroki: z dnia 14 czerwca 2012 r., Komisja/Niderlandy, C-542/09, EU:C:2012:346, pkt 66; z dnia 16 czerwca 2022 r., Komisja/Austria (Indeksacja świadczeń rodzinnych), C-328/20, EU:C:2022:468, pkt 109; z dnia 21 grudnia 2023 r., Chief Appeals Officer i in., C-488/21, EU:C:2023:1013, pkt 71].
- 32 W niniejszej sprawie na mocy mającego zastosowanie ustawodawstwa krajowego pracownicy niebędący rezydentami nie korzystają na takich samych warunkach jak pracownicy będący rezydentami z dodatku rodzinnego rozpatrywanego w postępowaniu głównym w odniesieniu do dzieci umieszczonych w gospodarstwie domowym takich pracowników, ponieważ w odróżnieniu od pracownika będącego rezydentem pracownik przygraniczny nie otrzymuje tego dodatku na dziecko, które zostało umieszczone w jego gospodarstwie domowym i nad którym sprawuje on pieczę.
- 33 Z postanowienia odsyłającego wynika bowiem, że zgodnie z art. 269 ust. 1 lit. a) kodeksu prawo do dodatku rodzinnego przysługuje wszystkim dzieciom faktycznie i w sposób ciągły zamieszkującym w Luksemburgu, które mają tam też prawne miejsce zamieszkania. W odniesieniu do dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na mocy orzeczenia sądowego art. 273 ust. 4 tego kodeksu stanowi, że w przypadku takiego umieszczenia dziecka dodatek ów wypłaca się osobie fizycznej lub prawnej, która sprawuje pieczę nad tym dzieckiem i u której dziecko ma prawne miejsce zamieszkania oraz faktyczne i stałe miejsce pobytu.
- 34 Natomiast zgodnie z art. 269 ust. 1 lit. b) i art. 270 kodeksu prawo do dodatku rodzinnego dla pracownika przygranicznego przysługuje wyłącznie na dzieci uznane na podstawie tego ostatniego przepisu za członków rodziny tego pracownika, a mianowicie na dzieci pochodzące z małżeństwa, dzieci pozamałżeńskie oraz dzieci adoptowane przez tę osobę.
- 35 W tych okolicznościach dziecka, które zostało umieszczone w gospodarstwie domowym pracownika, który skorzystał z prawa do swobodnego przemieszczania się i które ma u tego pracownika prawne miejsce zamieszkania oraz faktyczne i stałe miejsce pobytu, nie można przyznać świadczenia rodzinnego stanowiącego dla pracownika przygranicznego „przywilej socjalny”, podczas gdy dzieci umieszczone w takiej pieczy, które mają prawne miejsce zamieszkania oraz faktyczne i stałe miejsce pobytu u pracowników będących obywatelami przyjmującego państwa członkowskiego, mogą się o nie ubiegać. Takie odmienne traktowanie, które może działać bardziej na niekorzyść obywateli innych państw członkowskich, ponieważ nierezydentami są najczęściej obcokrajowcy, stanowi dyskryminację pośrednią ze względu na przynależność państwową.
- 36 Okoliczność, że orzeczenie o umieszczeniu dziecka pochodzi od sądu państwa członkowskiego innego niż przyjmujące państwo członkowskie danego pracownika, nie może mieć wpływu na taki wniosek.
- 37 Właściwe organy luksemburskie są bowiem zobowiązane do uznania orzeczenia o umieszczeniu dziecka wydanego przez inne państwo członkowskie i do nadania mu takiej samej mocy prawnej jak równoważnemu orzeczeniu krajowemu. Wynika to z łącznej lektury art. 1 ust. 2 lit. d) i art. 30 ust. 1 rozporządzenia 2019/1111. Przepisy te odpowiadają w istocie identycznym przepisom zawartym w art. 1 ust. 2 lit. d) i art. 21 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia

27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. 2003, L 338, s. 1), które obowiązywało w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 23 lipca 2016 r. zmieniającej kodeks i które zostało uchylone rozporządzeniem 2019/1111.

- 38 Aby dyskryminacja pośrednia, o której mowa w pkt 35 niniejszego wyroku, była uzasadniona, powinna być ona właściwa do osiągnięcia uzasadnionego celu i nie może wykraczać poza to, co jest konieczne do jego osiągnięcia [zob. podobnie wyroki: z dnia 14 czerwca 2012 r., Komisja/Niderlandy, C-542/09, EU:C:2012:346, pkt 55, 73; z dnia 2 kwietnia 2020 r., Caisse pour l'avenir des enfants (Dziecko współmałżonka pracownika przygranicznego), C-802/18, EU:C:2020:269, pkt 56, 58]. Sąd odsyłający nie przedstawił jednak żadnego uzasadnionego celu, który mógłby legitymować taką dyskryminację pośrednią.
- 39 W związku z tym należy stwierdzić, że art. 45 TFUE i art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 stoją na przeszkodzie przepisom państwa członkowskiego, na mocy których pracownicy niebędący rezydentami nie mogą, w odróżnieniu od pracowników będących rezydentami, korzystać z przywileju socjalnego, takiego jak dodatek rodzinny rozpatrywany w postępowaniu głównym, na dzieci umieszczone w ich gospodarstwie domowym, nad którymi sprawują oni pieczę i które posiadają u nich prawne miejsce zamieszkania oraz faktyczne i stałe miejsce pobytu.
- 40 Wreszcie w odniesieniu do kwestii, czy okoliczność, że pracownik niebędący rezydentem uczestniczy w utrzymaniu dziecka umieszczonego w jego gospodarstwie domowym i nad którym sprawuje on pieczę, ma wpływ na odpowiedź na zadane pytanie, wystarczy zauważyć, że pod rygorem naruszenia równości traktowania pracowników przygranicznych okoliczność ta może zostać uwzględniona w ramach przyznawania takiemu pracownikowi zasiłku rodzinnego tylko wtedy, gdy właściwe przepisy krajowe przewidują taki warunek przyznania tego dodatku pracownikowi będącemu rezydentem, który sprawuje pieczę nad umieszczonym u niego dzieckiem.
- 41 W świetle powyższych rozważań na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że art. 45 TFUE i art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 należy interpretować w ten sposób, iż stoją one na przeszkodzie ustawodawstwu państwa członkowskiego, zgodnie z którym pracownik niebędący rezydentem nie może pobierać dodatku rodzinnego związanego z wykonywaniem przez niego pracy najemnej w tym państwie członkowskim na dziecko umieszczone u niego na mocy orzeczenia sądowego i nad którym sprawuje on pieczę, podczas gdy dziecko umieszczone w pieczy zastępczej na mocy orzeczenia sądowego i zamieszkałe w rzeczonym państwie członkowskim jest uprawnione do otrzymywania tego dodatku wypłacanego osobie fizycznej lub prawnej, która sprawuje pieczę nad tym dzieckiem. Okoliczność, że pracownik niebędący rezydentem uczestniczy w utrzymaniu umieszczonego u niego dziecka, może zostać uwzględniona w ramach przyznania takiemu pracownikowi dodatku rodzinnego na dziecko umieszczone w jego gospodarstwie domowym tylko wtedy, gdy właściwe przepisy krajowe przewidują taki warunek przyznania tego dodatku pracownikowi będącemu rezydentem, który sprawuje pieczę nad umieszczonym w jego gospodarstwie domowym dzieckiem.

W przedmiocie kosztów

- 42 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 45 TFUE i art. 7 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii

należy interpretować w ten sposób, że:

stoją one na przeszkodzie ustawodawstwu państwa członkowskiego, zgodnie z którym pracownik niebędący rezydentem nie może pobierać dodatku rodzinnego związanego z wykonywaniem przez niego pracy najemnej w tym państwie członkowskim na dziecko umieszczone u niego na mocy orzeczenia sądowego i nad którym sprawuje on pieczę, podczas gdy dziecko umieszczone w pieczy zastępczej na mocy orzeczenia sądowego i zamieszkałe w rzeczonym państwie członkowskim jest uprawnione do otrzymywania tego dodatku wypłacanego osobie fizycznej lub prawnej, która sprawuje pieczę nad tym dzieckiem. Okoliczność, że pracownik niebędący rezydentem uczestniczy w utrzymaniu umieszczonego u niego dziecka, może zostać uwzględniona w ramach przyznania takiemu pracownikowi dodatku rodzinnego na dziecko umieszczone w jego gospodarstwie domowym tylko wtedy, gdy właściwe przepisy krajowe przewidują taki warunek przyznania tego dodatku pracownikowi będącemu rezydentem, który sprawuje pieczę nad umieszczonym w jego gospodarstwie domowym dzieckiem.

Podpisy